

פרשת

ויחי

שנה ג'

גליון מס' 155
תשפ"ד

זכרו תורה משה

שיחות דרשות חינוך ומוסר

שמסר המחנך מורינו הגה"צ

רבי משה הלוי טורק זצוק"ל

על פרשת השבוע

לתלמידי תשב"ר

הגליון יו"ל לאור בקשתו הרבה של מו"ז זצוק"ל
אשר ביקש ואף כתב זאת בצוואתו הק'
וזה"ל "ורק בעיקר לחזק בעניני חינוך"

הגליון אינו מוגה!

קוראים יקרים תרמו בעין יפה עבור הוצאת והדפסת הגליון

חדש! ניתן לתרום דרך נדרים פלוס
ע"ש בית המדרש לחינוך "זכרו תורת משה"
להנצחות ניתן לפנות לפל' 054-8417450.

לקבלת הגליון מידי שבוע במייל וכן להארות והערות יש לשלוח למייל המכון 6186876@gmail.com.

ניתן להשיג את הגליון מידי שבוע מיום ה' בערב אצל משפ' בלוי ברטנורא 9 ב"ב.

כמו כן ניתן להוריד את הגליון מידי שבוע:

מהאתר של דרשו www.dirshu.co.il

ומהאתר של בינינו beinenu.com

ומהאתר של לדעת ladaat.web-star.co.il/gilyonot.aspx

תמלול והפצה: הב' מ. בלוי ני"ו
עריכה: הרה"ג ר' ש. א. בלוי שליט"א
עימוד גרפיקה והדפסה: הר' ד. בלוי שליט"א

© כל הזכויות שמורות ל-

מכון "זכרו תורת משה"

ברטנורא 9 בני ברק

טל: 03-6186876 / פקס: 03-5042902

אימייל: 6186876@gmail.com

"אין אנהנו מספיקים להודות"

בהתרגשות ובדמעות של שמחה נרגשים אנו בעומדנו בסיום השנה השלישית של הוצאת חידושי התורה דברי החינוך והמוסר שמסר זקננו זצוק"ל למחנכים ולילדי ישראל קדושים בצורה כה מיוחדת ונפלאה ואת זה הנחיל לכל עם ישראל בכל מקום שהם את הדרך שינק מרבותיו גדולי וצדיקי הדור שזכה והסתופף בצל קודשם כל ימי חייו, זכה שמיד לאחר פטירתו מן העולם דבריו עושים פירות ומאות ואלפים מידי שבוע בשבוע זוכים לקרוא במתיקות ובצימאון את דבריו הנפלאים שעליהם מסר את כל מפעל חייו, מודים אנו לבורא עולם על המתנה הגדולה שזיכה אותנו להיות השליחים להרבות תורה חינוך ויראת שמים טהורה בעם ישראל, זקננו זצוק"ל חילק בשנותיו האחרונים את הקלטות של שיעוריו לצאצאיו והדגיש ואמר להם שבזה הם ילמדו את הדרך איך להסביר ללמד ולחנך ילדים במתיקות ובבהירות כפי דרגתם והבנתם של ילדים.

הננו להודיע שאי"ה מהשבוע הבעל"ט פרשת שמות אנו משדרגים את הגליון המיוחד ומשנים ג"כ את שמו כשמו של הספר שייצא לאור בעזהי"ת "דרכי תורת החינוך" בעיצוב מיוחד ומושקע לטובת הקוראים.

תפילתנו לשומע כל תפילות שנזכה הלאה להמשיך להרבות כבוד שמים ולהגדיל תורה ולהאדירה, ונזכה לקיים את צוואתו של זקננו זצוק"ל שכתב "זרק לחזק בענייני חינוך" ונזכה בזה ששפתותיו ידובבו בקבר, דבריהם הם זכרונם, ונזכה שיהיה למליץ יושר עבורנו ובעבור כל כלל ישראל עדי נזכה שיקוצו וירננו שוכני עפר בביאת משיח צדקנו במהרה בימינו אמן.

בברכת התורה

העוסקים נאמנה במלאכת הקודש

"זכר המורה לספר ביציאת מצרים הזרי זה משובח"

לקראת תחילת לימוד ספר שמות בשעטומ"צ החל מהשבוע הקרוב הבעל"ט, היה מעורר ומפרסם זקננו זצוק"ל מידי שנה כעין מכתב זה בעיתונות החרדית כי רצוי מאד שכל הורה ומחנך יקדים ללמוד היטב את הפרשיות הבעל"ט, שמות, וארא, בא, בשלח, יתרו, וסוף פר' משפטים, יחד עם המדרשים על גלות וסיפור יציאת מצרים, ואף אמר כי רצוי וכדאי מאד לשוחח על כך עם התלמידים והילדים, ובפרט בלילות שבתות קודש הארוכים של החורף שיש מספיק זמן לעורר ענין זה בשולחן שבת, והוסיף והדגיש זקננו זצוק"ל שיש להסביר לילדים ולתלמידים את סיפור יציאת מצרים כפשוטו כפי שמובא בתלמוד ובמדרשים, והיה מסביר בזאת כי הרי בקרוב בימינו נזכה להסב בליל הסדר שזהו מיסודות אמונתנו ושרשיה, ואבות רבים מתקשים לקיים מצווה זו בשלימות בליל התקדש החג כי בימי ערב חג הפסח הם ימים לחוצים ודחוקים מאין פנות אל המנוחה לעיין ולהתבונן בסיפור יציאת מצריים, ואין כל ספק שהכנה זו בשבועות אלו היא הטובה והמועילה ביותר כדי לקיים את המצוה בשעתה בשלימות, ובזכות זה הילדים יתעוררו מעצמם בליל הסדר ויזכרו במה שלמדו במשך ימי החורף ועי"ז תתפתח שיחה ערה חיה ותוססת, "כדי שלא ישנו התינוקות", יה"ר שנזכה בזו השנה לאכול מן הזבחים ומן הפסחים בבנין בית מקדשנו בביאת משיח צדקנו אמן.

[זקננו זצוק"ל היה מזכיר רבות בשיחותיו כי זכה לשמוע מפי מרן המשגיח רבי יחזקאל לוינשטיין זצוק"ל שהיה מזכיר את ענין יציאת מצרים כמעט בכל שיחה שמסר במשך כל השנה כולה]

זקננו זצוק"ל ביקש בצוואתו שכדאי ורצוי לפרסם דברים כעין אלו למען שיזכו הורים ומחנכים להתכונן ולהכין היטב את הילדים לקראת חג הפסח הבעל"ט ויזכו להרבות בזה הרבה כבוד שמים.

את תוכן זה שלחנו השבוע בס"ד לכל העיתונות החרדית, ובזאת פונים אנו אליכם בפניה נרגשת שגם אתם קוראים יקרים תפיצו את תוכן זה הלאה ותזכו עי"ז להיות שותפים להגדיל תורה ולהרבות כבוד שמים ברבים.

בברכת התורה
העוסקים נאמנה במלאכת הקודש

ויהי

מאז שהוא היה ילד לא היה לו מנוחה בביתו בגלל שאחיו עשו רדף אותו, ואח"כ הוא היה רדוף מלבן הרמאי, ואח"כ הוא היה אבל ממכירת יוסף, וזה הפירוש ויהי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה, שבשנים הללו הוא זכה למה שהוא רצה וקיווה כל חייו לחנך את הילדים והנכדים שלו בלי שום הפרעות, וזה מה שהוא עשה במשך כל השבע עשרה שנה הוא לימד והנהיג ישיבה גדולה ולימד אותם תורה וחינך אותם ובוזה הוא הכין את היסוד של כלל ישראל.

"ויהי אחרי הדברים האלה ויאמר ליוסף הנה אביך חלה ויקח את שני בניו עמו את מנשה ואת אפרים" אומר המדרש ששלושת האבות אברהם יצחק ויעקב ביקשו מהקב"ה בקשה מיוחדת הנהיגה חדשה בעולם, אברהם אבינו ביקש זקנה, מאדם הראשון עד אברהם אבינו כל מי שהיה חי עד לפטירתו אפילו אם הוא היה

"ויהי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה ויהי ימי יעקב שני חייו שבע שנים וארבעים ומאת שנה" מה עשה יעקב אבינו באותם שבע עשרה שנים? התורה לא כותבת מה פעל יעקב אבינו באותם שנים, שמעתי פעם מאחד הגדולים שפירש שהרצון והתקווה שהיה ליעקב אבינו במשך כל החיים שלו זה מה שכתוב "וישב יעקב בארץ מגורי אביו" פירש רש"י ביקש יעקב לישב בשלוחה קפץ עליו רוגזו של יוסף, צדיקים מבקשים לישב בשלוחה אומר הקב"ה לא דיין לצדיקים מה שמתקן להם לעולם הבא אלא שמבקשים לישב בשלוחה בעולם הזה, מה רצה יעקב אבינו לשכב על כסא נוח? אלא יעקב אבינו רצה ללמד את הילדים שלו את התורה הק' בשקט ובשלוחה בלי הפרעות ולהיות שקוע בלימוד התורה ואת זה הוא לא זכה עד שהוא הגיע למצרים, כי

לקרבן לה' הוא היה כל כולו בפחד שהוא יהיה קרבן רצוי להקב"ה ולכן הוא ביקש מאביו שיקשור אותו שח"ו הוא לא יזוז ולא יפגום את הקרבן, מידתו של יצחק אבינו נקרא "פחד יצחק" יצחק תמיד היה בפחד אולי הוא לא יצא ידי חובתו בתפקידו הגדול בעולם הזה וממילא הוא יהיה צריך לתת דין וחשבון לפני בית דין של מעלה, ולכן ביקש יצחק מהקב"ה ייסורים כדי שהם יכפרו עליו ולא תהיה מידת הדין מתוחה עליו, הקב"ה שמע את הבקשה של יצחק ואמר לו ביקשת דבר טוב וממך אני יתחיל "ויהי כי זקן יצחק ותכהין עיניו מראות", יעקב אבינו ביקש מהקב"ה מחלה, מבריאת העולם ועד יעקב אבינו לא היה את המושג שאדם היה חולה במחלה לפני פטירתו, רק אדם היה יכול פתאום להתעטש (לעשות אפצ'י) ולהיפטר מהעולם, ולכן ביקש יעקב אבינו מהקב"ה שכל אדם

חי מאות שנים הוא היה נראה צעיר בימים עם שיער שחור, אברהם אבינו ראה שבני אדם לא מכבדים את הזקנים כי לא יכלו להבחין שהם זקנים, ולכן הוא ביקש מהקב"ה שיהיה זקנה, ועוד סיבה שראה אברהם אבינו שצריך זקנה בעולם כי כתוב שהקב"ה צר את קלסתר פניו של יצחק דומה לאברהם ולא היו מבחינים מי זה יצחק ומי זה אברהם מי האבא ומי הבן, אנשים שרצו לדבר עם אברהם באו לדבר עם יצחק וכן להיפך ולכן כתוב "ואברהם זקן בא בימים וה' ברך את אברהם בכל" שאברהם היה נראה הזקן הראשון בעולם, יצחק אבינו ביקש מהקב"ה ייסורים, אמר לפניו רבון כל העולמים אם אדם מת בלי ייסורים מידת הדין מתוחה כנגדו אחר פטירתו בבית דין של מעלה, יצחק אבינו שהיה עמוד הגבורה, העולה תמימה, כשהוא שכב על המזבח וכמעט אביו שחט אותו

יחלה במחלה לפני פטירתו בכדי שיוכל להתכונן ולסדר את הירושה שלו לבנים שלו שחלילה לא יבואו לידי מריבה, ובכדי שיוכל לתת להם דברי מוסר ולהיפרד מהם ולברך אותם, אמר הקב"ה ליעקב דבר טוב ביקשת וממך זה יתחיל, כמו שכתוב אצל יוסף "ויהי אחרי הדברים האלה ויאמר ליוסף הנה אביך חלה ויקח את שני בניו עמו את מנשה ואת אפרים" אומר רש"י, ויקח את שני בניו עמו - כדי שיברכם יעקב לפני מותו, מאיפה ידע יוסף הצדיק שהגיע הזמן שאביו הולך למות ולכן הוא הלך עם הבנים שלו להתברך ממנו? מה קרה שהוא כ"כ נבהל? בגלל שיעקב ביקש מהקב"ה שאדם יהיה חולה לפני מותו ולכן כששמע שאביו חולה חשש יוסף שאבא שלו הולך למות.

פלא של דבר, בכל העולם יש מנהג שאם אדם מתעטש

אומרים לו לבריא אות, מדוע? בגלל שפעם היה עיטוש סימן חלילה שאדם הולך למות, ולכן מברכים שהעיטוש יהיה סימן לבריא אות ולא ח"ו כמו שהיה פעם, וזכורני שבילדותי ההורים שלי הי"ד לימדו אותי שמי שמתעטש אומר לישועתך קויתי ה', ויש ג"כ שנוהגים להגיד לחיים.

"וירא ישראל את בני יוסף ויאמר מי אלה, ויאמר יוסף אל אביו בני הם אשר נתן לי אלהים בזה ויאמר קחם נא אלי ואברכם" אומר רש"י, וירא ישראל את בני יוסף - בקש לברכם ונסתלקה שכינה ממנו לפי שעתיד ירבעם ואחאב לצאת מאפרים ויהוא ובניו ממנשה, ויאמר מי אלה - מהיכן יצאו אלו שאינן ראויין לברכה, הוציא יוסף הצדיק מהכיס שלו את השטר אירוסין ואת השטר כתובה והוא הראה את זה ליעקב ואמר לו בניי הם אשר נתן לי אלוקים בזה, אתה רואה אבא

התחתנתי כמו שאתה לימדת אותי, יוסף הצדיק למד עם יעקב אבינו את כל התורה כולה, יוסף הצדיק בגיל שבע עשרה כבר ידע את כל התורה כולה, מספרים על הרב מטשעבין זצ"ל שכשהוא היה בגיל ארבע עשרה הוא היה בקי בכל התוס' של כל הש"ס, ומסופר שפעם אחת אחד הגדולים שאל אותו כשהוא היה בגיל ארבע עשרה בעריש'ל האם יש תוס' כזה וכזה בש"ס? הוא חשב כמה דקות ואמר אין, אתם שומעים לאיזה דרגה הגיע הרב מטשעבין כבר כשהיה בחור צעיר בן ארבע עשרה.

יוסף הצדיק זכה בגיל שבע עשרה לדעת את כל מה שיעקב אבינו למד יומם ולילה בארבע עשרה שנה בישיבת שם ועבר, ובגלל זה יעקב עשה ליוסף כתונת פסים - איצטלא דרבנן, ובסוף בגלל זה קרה כל הסיפור של מכירת יוסף, בגלל שהאחים חשדו שיעקב

רוצה לעשות את יוסף לבכור עם כל המשמעות של בכור, אבל הדבר הזה היה טעות הוא לא נברא ולא היה, וכמו שאנחנו רואים מה שכתוב בפרשה שיעקב אבינו אמר "ראובן בני בכורי אתה" ועוד חשדו האחים ביוסף כמו שרבינו המלבי"ם אומר שהם חששו שכמו שאברהם סילק את ישמעאל, וכמו שיצחק סילק את עשו עלול להיות שבגלל ההלשנות של יוסף לאביהם יעקב יסלק את שאר הבנים, יוסף הצדיק שהיה חתיכת אש כשהוא ראה איזה עוולה שהאחים עשו במקום לברר הוא הלך מיד לאבא והלשין לו שיש עוולה בבית, יוסף לא חשב לשאול את אבא שלו מי צודק הוא או האחים כי הוא היה אש להבה, ולכן האחים פחדו מיוסף, אומר המלבי"ם שלכן האחים דנו את יוסף למיתה ולמכירה על פי הלכה מפני שיש לו דין של רודף.

התרגום יהונתן בן עוזיאל אומר
 על הפסוק הזה -
 ובריכינון ביומא ההוא למימר בך
 יוסף ברי יברכון בית ישראל ית
 ינוקא ביומא דמהולתא למימר
 ישוינד ה' כאפרים וכמנשה, ביום
 הברית ניגש כל אבא לילד שהוא
 כ"כ חיכה לו והוא מבקש מהקב"ה
 שהתינוק הזה יגדל כאפרים
 וכמנשה.

אספר לכם כמה סיפורים שראיתי
 ושמעתי מגדולי ישראל,
 זכורני שפעם כשנכנסתי למרן
 החזו"א זצוק"ל רבנו לא היה
 בחדר, ובאותו הזמן היתה שם
 בבית אחות של רבנו החזו"א
 אשתו של רבנו הסטייפלער והיא
 אמרה לי שרבנו החזו"א כבר יכנס
 לחדר, חיכיתי ולאחר כמה דקות
 נכנס רבנו החזו"א ונעמד בפניה
 ואמר מילה במילה בקול רם ברכת
 אשר יצר, עמדתי וכל הגוף שלי
 רעד לראות איך שרבנו החזו"א
 מברך בכזה דביקות את ברכת

"ויברכם ביום ההוא לאמור בך
 יברך ישראל לאמר
 ישמך אלהים כאפרים וכמנשה
 וישם את אפרים לפני מנשה" לפני
 שלושת אלפים חמש מאות שנה
 עשה יעקב אבינו הסבא שלנו
 צוואה שכל אבא כאשר הוא יברך
 את הילד שלו הוא יגיד רבנו של
 עולם אני מבקש ממך ישימך
 אלוקים כאפרים וכמנשה,
 שהקב"ה יעשה אותך כאפרים
 וכמנשה, מדוע בחר יעקב אבינו
 דווקא באפרים ומנשה האם לא
 היה יותר מתאים לברך ישימך
 אלוקים כאברהם יצחק ויעקב?
 אלא התשובה היא שאפרים
 ומנשה נתנו לכל אחד מישראל
 את המושג שבכל מקום איפה
 שיהודי נמצא בעולם אפילו אם
 הוא לא נמצא בין אנשים שהם
 שומרי תורה ומצוות אם הוא
 ישמור על עצמו ויבדיל את עצמו
 הוא יצליח להישמר בדיוק כמו מי
 שחי בין צדיקים.

אשר יצר אני לא יכול לתאר
במילים איך היה נראה המחזה
הזה.

מסופר שכאשר הגאון הגדול רבי
יחזקאל אברמסקי זצ"ל
היה זקן בן שמונים הביאו לו
לשתות כוס תה חם, אמר הגאון ר'
חזק'ל שהוא לא יכול לשתות
באותו רגע כי אין לו כוח לברך
ברכת שהכל, כל ברכה אצל הרב
אברמסקי לקח לו את כל הכוחות
הפיזיים שלו, נורא ואיום כמה
כוחות נפש לוקח לצדיקים לברך
כל ברכה וברכה.

זכורני שכאשר למדתי בישיבת
היכל התלמוד בתל אביב
אצל מורי ורבי ר' חיים זאב פינקל
זצ"ל פעם אחת לפני ר"ה הזמינו
את הרבי שלי להיות בר"ה
בירושלים בישיבת מיר ודאגו לו
שם לדירה עם שתי חדרים ובגלל
שהוא לא רצה להיות שם לבד הוא
ביקש ממני שאצטרף אליו
לנסיעה וזכורני שבלי לראש השנה

הרבי התיישב לאכול סעודת יו"ט
בשעה אחד עשרה בלילה ובערך
בחצות הלילה כאשר שכבתי
במיטה בחדר הסמוך שמעתי איך
שהרבי מברך ברכת המזון והברכה
הראשונה לקחה בערך חצי שעה,
אני לא יכול לתאר לכם כמה
דמעות שפך הרבי בחצי שעה
הזאת, נורא ואיום.

זכורני שפעם כאשר נסעתי
לאנגליה לבקר את איזה
אדם חולה יום אחד נסעתי משם
לרומא כדי לראות את כלי
המקדש בוותיקן, וכשהמתנתי
שם בחדר המתנה היה לי מאד
קשה לראות את הגוים ארורים
שמה אבל פתאום נהיה לי אור
בעיניים, ראיתי שבפינה של החדר
עומד בחור ומתפלל שמו"ע כאילו
שהוא עומד ומתפלל עכשיו
בישיבה, לא היה אכפת לו שום
דבר מה שקרה סביבו הוא עמד
שם בלי שום בושע והתפלל
בכוונה, השתוממתי לראות את

זה, ואת זה אנחנו מבקשים מהקב"ה שבכל מקום שהילדים שלנו יהיו שיזכו לגדול כמו אפרים ומנשה.

לא פלא איך יצאו שתיים עשרה שבטי ק"ה יראים ושלמים, הם ראו יום בארץ כנען את התפילות ואת הסדר יום ואת הלימוד של האבא שלהם יעקב, אפילו אדם שיש לו לב אבן כשהוא רואה כזה עבודת ה' הוא מתפעל נורא.

וכאשר יעקב אבינו בא למצרים והוא ראה איפה חי יוסף מגיל שבע עשרה ונשאר בצדקותו, ולא רק שהוא נשאר צדיק רק הוא גידל שם את שני בניו אפרים ומנשה בערוות מצרים להיות צדיקים, יעקב אבינו חשב בליבו הרי במקום הזה יש נסיונות בלי סוף ובכל זאת הצליח יוסף לחנך ולגדל את אפרים ומנשה שיהיו יראים ושלמים ובקיאים בתורה ומתפללים בדביקות

להקב"ה התפעל יעקב אבינו ואמר שילדים כאלו שגדלו במקום שהאווירה שם היא כל כולו טומאה ובכל זאת הם הצליחו להגיע לדרגה של ראובן ושמעון הם ראויים להיות הסמל והדוגמה לכל ילדי ישראל לכל הדורות, שבכל מקום שילד יגדל אפילו במקום הכי נידח שבעולם הוא ידע שאם רוצים אפשר לשמור על דקדוק ההלכה, על שמירת המצוות, על כשרות, על אידישקייט.

שמעתי פעם מחותני הצדיק ר' דוד שלזינגר זצ"ל שכאשר הוא שירת במשך שנתיים בצבא הגרמני בזמן המלחמה כל הזמן שהוא שהה שם הוא הלך עם צמר גפן באוזניים, כולם חשבו שהוא חרש ולא דיברו איתו, אבל האמת היא שהוא עשה את זה כי הוא רצה לשמור על עצמו לא לשמוע ניבולי פה ליצנות ולשון הרע ושאר

נסיונות קשים עברו על מנשה ואפרים.

כידוע שכשנוסעים לטיול ועוברים באמצע הדרך באיזה חנות רוצים קצת לעשות אווירה טובה וקונים איזה גלידה טובה או איזה ממתק טעים, ומה עם הכשרות? מסתכלים אם כתוב כשר, אבל לפעמים זה הכשר לא כ"כ טוב ובכל זאת קונים כי עכשיו זה טיול, וזה התפילה שאנחנו מתפללים ומבקשים מהקב"ה שיזכה אותנו שהילדים שלנו יגדלו כמו אפרים ומנשה שחלילה וחס לא יכשלו ולא יאכלו דבר בלי הכשר שיסתכלו טוב האם זה הכשר שאוכלים בבית, כמה זהירות צריך בדבר הזה, המוכרים נוהגים להגיד ואפילו לכתוב בענק שאצלם בחנות הכל כשר למהדרין, אוי כמה אנשים שלא בדקו היטב נפלו ונכשלו במאכלות אסורות.

דברים מגונים מהחיילים הגויים, למרות שהחיילים שמו לב לזה ולעגו וצחקו עליו אבל הוא כ"כ נזהר בכדי לא לשמוע כל דבר אסור, תתארו לכם איזה התמודדות היה לאפרים ומנשה בארץ מצרים נורא ואיום.

הניסיונות שהיו לאפרים ומנשה במצרים היו גדולות, לא היו להם חברים עם מי לשחק הם לא יכלו לקבל מתנות מאף אחד כי הכל היה עם טומאה, וכשהם קיבלו איזה משחק יפה אמרה להם האמא אסנת ילדים מתוקים בואו ותראו למה אסור לקבל מתנות מהמצרים בכל משחק יש סמל של טומאה, וכשהם קיבלו איזה ממתק האמא אמרה להם שזה לא כשר ומיד לקחה ושרפה את זה, אבל ילדים הם ילדים ומי שיחק ולמד ודיבר ונתן להם מתנות וממתקים זה היו רק יוסף ואסנת, תתארו לכם איזה

כל עם ישראל נוהגים שבליל שבת קודש כל אבא מברך את הילדים שלו ישימך אלוקים כאפרים וכמנשה, מה מיוחד בשבת קודש שאבא מברך את הילדים שלו כי שבת זה יום של יסוד של עבודת ה', שבת זאת אחת המתנות הגדולות ביותר שהקב"ה נתן לנו, זהו יום של התעלות רוחנית וביום הזה יכולים לפעול הרבה בחינוך הילדים.

אספר לכם כמה סיפורים על הגדלות והחשיבות של שבת קודש מה שראיתי ושמעתי מגדולי ישראל, זכורני ששמעתי פעם מהרב דסלר זצ"ל שסיפר איך שהיה נראה הסדר יום של שבת קודש בבית של ההורים שלו, הוא סיפר שהוא כידוע היה בן יחיד לאבא מליונר, לאבא שלו היה רחוב שלם במוסקבה שהיה שלו, והוא סיפר שבכל ליל שבת אחרי הסעודה אבא ואמא והוא הלכו לישון ובשעה שתים עשרה

בלילה הם היו קמים ואבא שלו היה יושב ולומד איתו עד אור הבוקר ואמא שלו ישבה בצד ואמרה את כל הספר תהילים עד אור הבוקר, ואמר שהוא לעולם לא יכול לשכוח את הטעם הטוב של העוגה המיוחדת שאמא שלו אפתה מיוחד לכבוד שבת והביאה לו את זה לאכול בשעת הלימוד כדי להנעים לו את הלימוד, הטעם הזה היה מונח לו הרבה שנים אחר כך.

זכורני שכאשר למדתי בבחורות שנה אחת בישיבת קמניץ בירושלים התגנבתי לשמוע את השיחה שמסר ר' חצקיל סרנא זצ"ל ראש ישיבת חברון, למעשה השיחה היתה מיועדת רק לבחורים שהיו האריות של הישיבה אבל היות שהייתי צעיר ומאד רציתי לשמוע התגנבתי לחדר מאחורי הדלת והסתתרתי שם שאף אחד לא יראה אותי וזכיתי לשמוע את השיחות של ר'

חצק'ל, וזכורני שהוא דיבר הרבה על הפסוק "ושמרו בני ישראל את השבת" והסביר שכמו שיש מושג של שמירה במקומות שצריכים שמירה שמים שם שומרים שישמרו על המקום כך כל יהודי צריך לשמור את קדושת השבת שחלילה לא תתחלל.

פעם שמעתי שהרבנית של ר' חצק'ל סיפרה שפעם אחת בליל שבת היא ראתה איך שהראש ישיבה ישב על כסא והוא לא הצליח להירדם עד הבוקר מרוב התפעלות מההסבר של הפסוק ושמרו בני ישראל את השבת, ואמר שכמו שחיילים שעומדים בעמדת שמירה אסור להם לישון והם צריכים להיות ערניים מאד כך מי ששומר שבת צריך להיות עירני כדי לשמור על השבת ולכן לא הצליח ר' חצק'ל להירדם כל הלילה.

ידוע שמי שזכה לראות את הרב מבריסק בשבת קודש חשב

שהרב לא יכול להזיז את הידיים שלו, והסיבה לכך כי הרב מבריסק חשש להזיז את הידיים שלו שח"ו לא ישל להזיז איזה דבר מוקצה, ולכן בגלל ששבת קודש הוא יום כזה גדול לכן כל אבא מברך את הילדים שלו בליל שבת קודש ואומר ישימך אלוקים כאפרים וכמנשה, וכמו כן כאשר אבא זוכה שהבן שלו נהיה בר מצווה, או כאשר אבא זוכה להביא את הילד שלו מתחת לחופה האבא מברך ישימך אלוקים כאפרים וכמנשה, וכך גם כל כלל ישראל נוהגים שבערב יום כיפור כל אבא מברך את הילדים שלו את תפילת הבנים והוא מתחיל בברכה של ישימך אלוקים כאפרים וכמנשה, כל אבא רוצה שהילד שלו יזכה לגדול ולצמוח ירא שמים כמו אפרים ומנשה.

"ויקרא יעקב אל בניו ויאמר
האספו ואגידה לכם את
אשר יקרא אתכם באחרית

שהוא יגלה את הקץ הוא התחיל לדבר דברים אחרים.

זכורני שבאחד הפעמים שפגשתי את האדמו"ר מקאליב שליט"א הוא סיפר לי שכשהוא היה במחנות באושוויץ הנאצים ימש"ו הורידו ליהודים את הזקנים והפאות בכדי שלא יצליחו לזהות ולהכיר מי יהודי ומי גוי, סיפר הרבי שיום אחד הוא פגש איזה ילד במחנה הריכוז, זה היה דבר נדיר למצוא ילד במחנות, והוא ראה שהילד מלמל משהו בפה שלו, שאל הרבי את הילד תגיד לי מותק מה אתה ממלמל? הילד נבהל מאד ולא ידע אם לענות או לא כי הוא לא ידע האם האיש הזה ששואל אותו את השאלה האם הוא יהודי או גוי, הרבי הבחין בדאגה של הילד והוא הצליח להוכיח לו שהוא יהודי, סיפר הילד לרבי שהוא מגיע מורשה ולפני שהוא נפרד מאמא שלו הי"ד היא אמרה לו במילים הללו, לחנך

הימים" אומר התרגום יהונתן בן עוזיאל שבשעה שאסף יעקב את הבנים שלו כדי לגלות להם את הקץ מתי יבוא מלך המשיח שכב יעקב אבינו על דרגשא דדהבא - מיטה של זהב, ורבנו הרשב"ם על התורה אומר שמהשבעים נפש שבאו למצרים באותם שבע עשרה שנים הם נהיו עם רב כדברי רבותינו שש מאות אלף איש, זאת אומרת שמסביב למיטה של יעקב התאספו שש מאות אלף צאצאים שלו, אומרים חז"ל שנסתלקה ממנו השכינה בגלל שיעקב לגלות להם את הקץ, שאל יעקב אבינו את הצאצאים שלו האם יש אחד שלא מאמין בהקב"ה, אמרו כולם שמע ישראל - תשמע אבא וסבא שלנו, ה' אלוקינו ה' אחד, כשם שאין בלבך אלא אחד כך אין בלבנו אלא אחד, באותה שעה פתח יעקב אבינו ואמר ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד, יעקב אבינו ראה שהקב"ה לא רוצה

אותך אני לא אזכה אבל דבר אחד
 אני יגיד לך בכל מקום איפה
 שאתה תהיה תגיד את המילים
 הללו 'שמע ישראל ה' אלוקינו ה'
 אחד' זה מה שיציל אותך בכל
 מקום שתלך כל החיים שלך, ולכן
 כל הזמן איפה שאני הולך אני חוזר
 ואומר את המילים שמע ישראל
 ה' אלוקינו ה' אחד, וזה מה שיעקב
 אבינו אמר ברוך שם כבוד מלכותו
 לעולם ועד שעם ישראל לעולם
 ועד יקבל עליו עול מלכות שמים
 באמירת שמע ישראל ה' אלוקינו
 ה' אחד.

יעקב אבינו לפני פטירתו אמר
 דברי מוסר וברכות לבניו,
 גם אלה שלא מוזכרים מפורש
 בתורה שיעקב אבינו בירך אותם
 אבל ברמז יש ברכה לכל שבט
 ושבט, מי שמעיין בדברי חז"ל על
 הפסוקים הללו שבירך יעקב את
 בניו רואה שמונח שם דברים
 נוראים, שמעון ולוי לא קיבלו
 ברכה אישית מיעקב ולכן לוי לקח

את עצמו ללימוד התורה, מסורת
 התורה נמסר מלוי לקהת ומקהת
 לעמרם ומעמרם למשה ומשה
 לישראל כמו שמובא ברמב"ם,
 מאז פטירת יעקב אבינו עד ברכת
 משה רבנו לפני מותו בפר' וזאת
 הברכה נהפך שבט לוי למקור
 הגדלות, בגלל שלוי לקח ללב שלו
 שהוא לא זכה להתברך מיעקב
 אבינו והוא לקח את עצמו ללימוד
 התורה ובגלל זה הוא זכה לפסגת
 האור "יורו משפטיך ליעקב
 ותורתך לישראל וגו' וזכה ג"כ
 שיצא ממנו כהנים ולוויים וכהנים
 גדולים שעליהם נאמר "תומך
 ואורך לאיש חסידך" שזכו ללבוש
 את החושן המשפט עם האורים
 ותומים.

"יהודה אתה יודוך אחיך ידך
 בערף איביך ישתחוו לך
 בני אביך, גור אריה יהודה מטרף
 בני עלית כרע רבץ כאריה וכלביא
 מי יקימנו" אריה ולביא מסמל על
 גבורה, מה ראה יעקב אבינו אצל

יהודה גבורה? איזהו גיבור הכובש את יצרו, יהודה התגבר במשך ימי חייו הרבה פעמים, מטרף בני עלית מסמל על זה שיהודה התגבר על האחים שלא יהרגו את יוסף, ועוד התגבר יהודה שלא הרג את תמר ואמר צדקה ממני, יהודה קיבל מיעקב מלכות שממנו יצא דוד המלך, שלמה המלך ושאר מלכי יהודה וגם לעתיד מלך המשיח יהיה משבט יהודה, "לא יסור שבט מיהודה ומחקק מבין רגליו עד כי יבא שילה ולו יקהת עמים" אומר רש"י שראשי גלויות של בבל ונשיאי ארץ ישראל היו משבט יהודה.

ידועים דברי חז"ל הנוראים שמפרשים את מה שבירך יעקב אבינו "מאשר שמנה לחמו והוא יתן מעדני מלך" פירש רש"י לפי פשוטו שבחלקו של אשר יהיו זיתים מרובים והשמן יהיה כמו מי מעיין, איזה ברכה זאת שיהיו לו הרבה שמן, שיהיה

לו בית חרושת של שמן? רש"י בפר' וזאת הברכה על הפסוק "ולאשר אמר ברוך מבנים אשר יהי רצוי אחיו וטבל בשמן רגלו" מפרש שבנותיו של אשר יהיו נאות והם יתחתנו עם כהנים גדולים ומלכים שנמשכו בשמן המשחה, בזכות מה זכה אשר לברכה הזאת, מובא בבעל הטורים שבגלל שכשמכרו השבטים את יוסף הם עשו חרם על מי שיגלה ליעקב שיוסף חי, וסרח בת אשר שידעה ממכירת יוסף ע"י נבואה ורצתה לגלות ליעקב שיוסף חי אמרו השבטים מהיכן סרח יודעת על מכירת יוסף בוודאי מאביה, מפני דשותא דינוקא או מאבא או מאמא, עמדו האחים ונידו את אשר, מספרים חז"ל דבר נורא ואיום שבזכות שאשר שתק כשהאחים נידו אותו בחינם בא משה רבנו והתיר את החרם ואמר יהי רצוי אחיו - ואז ביטל משה את מה שהאחים

נפרדו מאשר, ובגלל שאשר היה מנוודה היה אסור לסוך שמן על גופו אמר משה רבנו וטובל בשמן רגלו שיהיה לו מותר לסוך בשמן, באותו הזמן התקיים הברכה שבירך יעקב את אשר ע"י שמושה רבינו התיר את החרם ובירך את מה שיעקב אבינו בירך ולכן זכה אשר שנכדותיו התחתנו עם כהנים גדולים ומלכים שנמשכו בשמן המשחה.

"בן פרת יוסף עלי עין בנות צעדה עלי שור" מפרש רש"י בנות צעדו עלי שור - בנות מצרים היו צועדות על החומה כדי להסתכל ביפיו, איזה גדלות כתוב כאן על יוסף? ואיזה ברכה זכה יוסף בזכות זה? אומרים חז"ל שכל הבנות של מצרים עלו על החומה כל אחת בפני עצמה כדי לראות את יוסף וזרקו לו מתנות ותכשיטים בכדי שיסתכל עליהם ואולי ירצה להתחתן עם אחת מהם אבל יוסף הצדיק הסתכל כלפי מטה ולא

הגביה את העיניים שלו לחומה ובזכות זה הוא זכה שלא שלטה עליו עין הרע.

"בנימין זאב יטרוף" מרמז יעקב אבינו כאשר מצאו את הגביע באמתחתו של בנימין דפקו האחים על הכתף של בנימין ואמרו לו גנב בן גנבתה כמו שאמא שלך גנבה את התרפים בגלל שהיא רצתה להחזיר את אביה למוטב שלא יכשל בעבודה זרה בטח אתה ג"כ כזה צדיק'ל שרוצה להחזיר את הגוי הזה בתשובה, שהוא הרי עושה עם הגביע כישוף כי אחרת מאיפה הוא יודע שראובן הוא הבכור ושמעון ולוי הרגו את כל אנשי העיר שכם ואת כל שאר הדברים שאמר כשישיחק עם הגביע כנראה זה מכח הכישוף, ובטח אתה רוצה להחזיר אותו בתשובה ולכן גנבת את הגביע, אמר הקב"ה בזכות שבנימין שתק הוא יזכה לברכה ובין כתפיו שכן שהמזבח של ביהמ"ק יהיה בחלקו

השנה הוא לא מוציא את ספר
בראשית מהיד שלו בגלל ששם
כתובים ומונחים דרכי האבות וכל
יסודות החינוך ובנית האדם,
נתפלל כולנו יחד חזק חזק ונתחזק,
ואחרי שלמדנו וראינו ושמענו את
דרכי האבות הקדושים נכנס
עכשיו כולנו לימים הגדולים
שעומדים לפנינו לימוד סיפור
יציאת מצרים וזה יהיה הכנה טובה
לליל הסדר, ומי שילמד ויעיין
היטב במדרשי חז"ל יזכה לשבת
בליל הסדר ולקיים את מצוות
סיפור יציאת מצרים וכמו שאומר
בעל ההגדה וכל המרבה לספר
ביציאת מצרים הרי זה משובח.

של בנימין, וזה מרומז בפסוק
"בנימין זאב יטרוף" שבחלקו של
בנימין יהיה המזבח שעליו היה
נראה דמות כאילו זאב רובץ ואוכל
את הקרבנות שהקריבו על
המזבח.

השבוע בעז"ה אנחנו מסיימים את
ספר בראשית, ספר
האבות, זה קשה מאד להיפרד
מספר בראשית עד לשנה הבאה
שנלמד אי"ה שוב את ספר
בראשית, אבל אנחנו צריכים
להתחזק ולדעת שאנחנו לא
נפרדים מספר בראשית כמו
שאמר לנו מרן רבינו הגאון הגדול
הרב שך שליט"א שבמשך כל

גוט שבת .

הערות משולי החומש של זקננו זצוק"ל

"ואני נתתי לך שכם אחד על אחיך אשר לקחתי מיד האמורי
בחרבי ובקשתי" (מח, כה)

מיד האמורי פירש רש"י מיד עשו שעשה מעשה אמורי, שאל
נכדי מה שייך לתת בכורתו שלקח מעשו ליוסף הרי הוא לא
נתן לו רק את בכורת ראובן,

ומצאתי קושי' זו בפ' על התורה בספר "משכיל אל דל" וכתב
שבגלל הקושי' זו מביא רש"י פי' שני, ע"כ,

ואולי אפשר לומר ע"פ דברי רש"י על הפסוק "אלה תולדות
יעקב יוסף" תלה תולדות יעקב ביוסף כל מה שקרה ליעקב
קרה ליוסף, ולכן אמר יעקב ליוסף גם אני לקחתי את הבכורה
מעשו וכאילו שנאמר אשר "גם אני" לקחתי מעשו, כמו"כ
יוסף, כי עיקר הריב של השבטים הי' האם בכור רחל הבכור
או בכור לאה, ודו"ק.

"ברזכים הבאים בשם ה'"

לעשרות המצטרפים החדשים שהצטרפו השבוע לקבלת הגליון השבועי של זקננו המחנך הדגול זצוק"ל זקננו היה חוזר ואומר בבכיות ובהתרגשות את הפסוק "הנה ימים באים נאם ה' אלזקים והשלחתי רעב בארץ לא רעב ללחם ולא צמא למים כי אם לשמע את דברי ה', זקננו היה מפרש את הפסוק שבימים אלו שהם לפני ביאת משיח רואים בעולם תופעה שאנשים רעבים וצמאים לשמוע את דבר ה', לשמוע דבר חינוך, הנהגה של חינוך, דרך ומסורת של חינוך. אשריכם שזכיתם להצטרף וזכות גדולה יהיה אם תזכו אחרים שיצטרפו ג"כ, יה"ר שנזכה להגדיל תורה ולהאדירה עדי נזכה במהרה לביאת משיח צדקנו אמן

בברכה

העוסקים נאמנה במלאכת הקודש

הזדעזה הישובה

לאור פניות ובקשות רבות הננו להודיע שאי"ה מהשבוע הבעל"ט פרשת שמות נשלח מידי שבוע ביום שני את הגליון שי"ל שנה קודמת בכדי שיהיה לעזר להורים מורים ומחנכים שיוכלו להכין את עצמם ואת הילדים בדרך החינוך שהנחיל זקננו, בנוסף לזה מידי שבוע ביום ה' ישלח הגליון השבועי הקבוע בצורה חדשה ומהודרת שימו לב לשינויים.

"מזל טוב וגדיא יאה"

ברכת מזל טוב שלוחה בזה

אמע"כ ידידינו

הרה"ח ר' יעקב קובלסקי שליט"א ומשפ'
בן הרה"ג ר' חיים דוד קובלסקי שליט"א ומשפ'

לרגל השמחה השרויה במעונם
בהולדת הבן - הנכד בשעטומ"צ

יה"ר שיזכו אביו ואמו לגדלו לתורה לחופה
ולמעשים טובים להכניסו בבריתו של אברהם
אבינו בעיתו ובזמנו ויזכו ההורים והסבים
לרוות רוב נחת דקדושה ממנו ומכל יוצ"ח
בבריות גופא ונהורא מעליא

מאהלים מעומקא דליבא
מכון "זכרו תורת משה"

"מזל טוב וגדיא יאה"

ברכת מזל טוב שלוחה בזה

אמע"כ ידידינו

הר"ר יעקב מ. ז. גודלבסקי שליט"א ומשפ'
בן הרה"ג ר' אברהם ש. גודלבסקי שליט"א ומשפ'

לרגל השמחה השרויה במעונם
באירוסי הבן - הנכד בשעטומ"צ

יה"ר שיזכו החתן והכלה לבנות בית נאמן
בישראל ויזכו לראות דורות ישרים ומבורכים
ויזכו ההורים והסבים לרוות רוב נחת דקדושה
מהם ומכל יוצ"ח בבריות גופא ונהורא מעליא

מאהלים מעומקא דליבא
מכון "זכרו תורת משה"

"מזל טוב וגדיא יאה"

ברכת מזל טוב שלוחה בזה אמע"כ ידידינו

הרה"ח ר' יוסף חיים ויטריאול שליט"א ומשפ'
בן הרה"ג ר' יעקב ישראל ויטריאול שליט"א ומשפ'

לרגל השמחה השרויה במעונם
בהיכנס הבן - הנכד בעול תורה ומצוות

יה"ר שיזכה חתן הבר מצווה לעלות מעלה מעלה במעלות התורה והיראה
ויזכו ההורים והסבים לרוות רוב נחת דקדושה ממנו ומכל יוצ"ח
בבריות גופא ונהורא מעליא

מאהלים מעומקא דליבא
מכון "זכרו תורת משה"

תדמית של הגליון החדש משבוע הבא

הגליון החדש

ע"י ידידנו

הרה"ח ר' יוסף חיים ויטריאול שליט"א ומשפ'

לרגל השמחה השרויה במעונם
בהיכנס בנם לעול תורה ומצוות בשעטומ"צ

לזכר עולם יהיה צדיק

לע"נ זקננו הגדול

מגדולי מחנכי הדור הגה"צ רבי

משה ב"ר דב הלוי טורק

זצוקללה"ה

נלב"ע ערש"ק ח"י כסלו תשפ"א

~~~~~

ולע"נ רעייתו זקנתנו הדגולה

מרת **טשרנא** ב"ר דוד ע"ה

נלב"ע ז' מרחשון תשס"א

ת. נ. צ. ב. ה.

